

GLASILO DELOVNEGA KOLEKTIVA ZP ISKRA — INDUSTRije ZA ELEKTROMECHANIKO, TELEKOMUNIKACIJE, ELEKTRONIKO, AVTOMATIKO IN ELEMENTE, KRANJ

Uspešno sodelovanje z Indijo

Podpisana je pogodba sodelovanja pri uvajanju proizvodnje elektronskih instrumentov v Indiji

KRANJ, 25. novembra — Danes sta v Kranju podpisala pogodbo o sodelovanju pri proizvodnji elektronskih instrumentov v Indiji — glavni direktor firme Asian Electronics Ltd g. A. Bhat in gen. direktor podjetja »ISKRA« tov. Vladimir Logar — ob navzočnosti inž. Jožeta Prežlja (Programski sektor), inž. Jožeta Pompeta (oddelek za kooperacijo PSO), inž. Stojana Flajsa (Tovarna elektronskih instrumentov — Horjul).

Po podpisu pogodbe je gen. direktor ZP ISKRA v prisrčni zdravici povedal tole:

»Spoštovani g. Bhat! — Ko sem bil pri otvoritvi tovarne za proizvodnjo elektronskih elementov Asian Electronics Ltd, sem izjavil, da je Jugoslavija pripravljena v polni meri sodelovati pri razvijanju elektronske industrije v Indiji in da obstajajo razgovori z vašo firmo in ISKRO za drugo fazo sodelovanja pri proizvodnji še drugih elektronskih proizvodov. Sedanji sporazum oz. današnja pogodba zajema tehnično in finančno pomoč pri izdelavi različnih elektronskih instrumentov. Prepričan sem v realizacijo podpisane pogodbe, ker poznam vaše ljudi in sposobnost vaših strokovnjakov, ki so v zelo kratkem času osvojili zahtevne tehnološke postopke v proizvodnji elementov. Vem, da boste tudi to proizvodnjo s takimi kadri v relativno kratkem času osvojili.

Menim, da druga faza sodelovanja pri uvajanju proizvodnje elektronskih instrumentov ne bo zadnja. Te dni ste si ogledali tovarno elektromotorjev v Železnikih in tovarno sprejemnikov v Sežani in se prepričali, da še obstajajo možnosti bodočega sodelovanja. Menim, da je taka kooperacija zadovoljiva in koristna za indijsko tržišče, mi pa smo pripravljeni z našimi strokovnjaki nuditi vso pomoč.

G. Bhat se je zahvalil in nazdravil z naslednjimi besedami:

»Ponosen sem, da je prva faza sodelovanja z Iskro tako lepo uspeša. Osebo sem prepričan, da bomo v naslednjem letu začeli z realizaci-

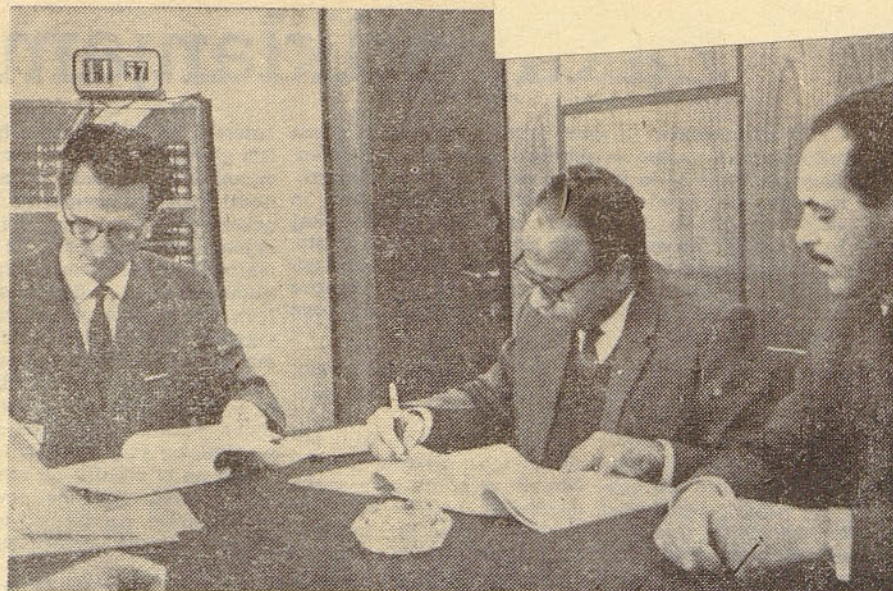
jo pravkar podpisane pogodbe. Vašo ponudbo in pomoč znamo ceniti. Ko smo se pripravljali na podpis pogodbe za prvo fazo sodelovanja smo imeli rahle pomisleke, češ — ali lahko dežela, ki je tudi v gospodarskem razvoju, nudi strokovno pomoč. Stvarni uspeh, ki ste ga dosegli, vam je lahko v čast, ki ga lahko štejete kot velik doprinos naši državi. Ta pomoč je v duhu predsednikov obeh držav, ki sta se izrekla za čiste in poglobljene ekonomske odnose.

Velikost investicij ni toliko važna — kot odločitev in realizacija; to je dobro za obe državi. Imel sem priliko, da sem zadnjih sedem let spremljal delo in razvoj vašega podjetja. Ko kopiramo nekaj vaših dognanj, si s tem skrajšujemo dobo med narčtom in proizvodnjo, kar je v veliko korist naši državi.

Pri odhodu v Jugoslavijo sem sprejel od kolektiva naše tovarne v Indiji prisrčne pozdrave za vse člane podjetja ISKRA v želji, za čim boljše sodelovanje in prijateljske odnose. Tem želim in pozdravom se pridružujem tudi sam, hkrati pa se zahvaljujem samoupravnim organom, vodstvu in vsem, ki so pripomogli k hitri realizaciji prve faze našega sodelovanja, posebna zahvala pa naj velja vam, ki ste priči današnje pogodbe, za pomoč, ki ste jo nudili, da smo pogodbo za drugo fazo sodelovanja v res kratkem času lahko podpisali.

Ob slovesu sta tako g. Bhat kot gen. direktor ZP ISKRA poudarila važnost sodelovanja za obe strani z željo, da se le-to še nadaljuje v obojestransko korist.

Ado

Operativni direktor družbe Asian Electronics g. A. Bhat (v sredini) in gen. direktor podjetja »Iskra« (levo) podpisujeta pogodbo za proizvodnjo elektronskih merilnih instrumentov. — Desno inž. Stojan Flajs, zastopnik tovarne elektronskih merilnih instrumentov

Velik izvozni uspeh v novembru

Po relativno slabših izvoznih uspehih v septembru in oktobru glede na zastavljen izvozni plan z veseljem sporočamo, da smo v preteklem mesecu izvozili za 733.364 dolarjev izdelkov, kar je doslej najvišja dosežena mesečna realizacija podjetja nasploh. Vzlic izredno visoki novembrski planski zadolžitvi je bil seštevek izvoza vseh tovarn celo za 15 odstotkov večji od dogovorjenih obveznosti.

Uspeh je zelo pomemben in rej v celoti usmerjen v najbolj razviden ob primerjavi izvoza v preteklem obdobju. V predlanskem novembru smo izvozili za 116.783 dolarjev izdelkov, lani za 422.240, letošnji november pa je v primerjavi s povprečjem desetih mesecev letošnjega leta celo za 71 odstotkov večji in dosega preračunano v staro vrednost 916.706.400 dinarjev.

Glede posameznih valutnih področij pa uspeh ni tolikšen. Na konvertibilno področje držav smo izvozili po vrednosti 33 odstotkov izdelkov, v države SEV 54 odstotkov in v države drugega klininga le 13 procentov izdelkov. Povečan izvoz je bil to-

izredni novembrski izvoz pa je bistveno vplival seveda na vrstni red držav kamor smo poslali te izdelke. Na prvo mesto je prodrla to pot Vzhodna Nemčija. Po padajoči vrednosti ji nato sledijo: Zahodna Nemčija, Čehoslovaška, Turčija, Romunija, Italija, Madžarska, Svica, Anglija in šele desete ZDA. Na izvozni listi je bilo skupno 22 držav.

Posamezne tovarne so takole realizirale obveznosti glede na zastavljeni plan:

Tovarna	Realizacija v %
»Elektromehanika«	121
»Kondenzatorji«	71
»Sprejemniki«	75
»Instrumenti«	219
»Avtomatika«	178
»Avtoelektrika«	61
»Elementi«	41
»Elektromotorji«	239
»Polprevodniki«	92

Po vrednosti izvoza je na prvem mestu »Elektromehanika« Kranj, ki je sama prispevala eno tretjino celotnega izvoza. Sledi ji tovarna kondenzatorjev v Semiču, nato »Elektromotorji« iz Železnikov, »Avtomatika« iz Pržana in »Aparati« iz Ljubljane. Zadnja sploh ni imela v novembru planirane obveznosti in je izvozila prav toliko kot »Avtomatika« iz Pržana. Brez planskih obveznosti so bile še tovarne »Elektronika« Horjul, »Mikron« Prilep in »Usmerniki« iz Novega mesta. Vse tovarne so nekaj izvozile — največ pa »Usmerniki« — Novo mesto. Najslabše so se v novembru »odrezali« »Elementi« iz Ljubljane in »Avtoelektrika« iz Nove Gorice.

Udeležba izvoza po posameznih področjih izvozne operative je bila takšna:

	delež v %
ZDA	1,85
Turčija	11,49
SEV	54,29
Zahodna Evropa	25,55
Ostale države	5,20
Domača prodaja za devize	1,61

Izvoz po posameznih mesecih letošnjega leta je dosegal te vrednosti:

	\$
Januar	318.926,83
Februar	317.753,74
Marec	493.123,92
April	452.827,47
Maj	431.153,94
Junij	451.106,03
Julij	452.296,44
Avgust	406.737,66
September	421.190,97
Oktober	478.963,44
November	733.364,02

(Dalje na 6. strani)

Kriza »Elektromotorjev«

V Železnikih proučujejo vse možnosti, kako bi omilili posledice poamnjkanja dela v prvih mesecih prihodnjega leta. V torek popoldne je bila v Železnikih 6. redna seja delavskega sveta tovarne, ki jo je vodil predsednik tov. Venč Ambrožič. Od 5 točk obsegaajočem dnevnem redu je bilo vseskozi čutili poglavitni problem: kriza, ki je zajela tovarno v Železnikih zaradi manjših naročil elektromotorjev iz tujine. Vsi naporji vodilnih uslužbencev in samoupravnih organov so zato usmerjeni na razglabljanje sedanjega in bodočega položaja, iskanju najprimernejše in najboljše variante, s katero bi omilili posledice manjših proizvodnje.

Razprava o posameznih predlogih pred izidom časopisa še ni bila zaključena, zato bomo obširneje o tej problematiki poročali v naslednji številki našega glasila.

Marjan Kralj

Zakaj odklanjamo revizije?

Marsikdo znotraj in zunaj našega podjetja, ki pozna našo splošno prakso — posebno na finančno-ekonomskem področju — in ki pozna tudi človekove slabosti, se vprašuje zakaj takšno veliko podjetje kot je »ISKRA« nima svoje kontrolno-revizijske službe, zakaj je ne predvideva organizacija podjetja in zakaj je statut podjetja niti ne omenja. Mar nam je ta služba odveč, ali mogoče ne čutimo potrebe, da bi bila primerna in s tem koristna, ali nemara bežimo od nje iz kdove kakšnega razloga?

Takšna in podobna vprašanja nam prihajajo na misel, ko beremo po časopisih poročila o tem, kako so se nekateri spozabili v opravljanju svojih službenih dolžnosti, ko moramo v naglici ugotavljati vzroke različnih finančno-ekonomskih pomanjkljivosti ali morebitnih spodrselajev, ko moramo večkrat na vrat na nos ocenjevati realnost finančnih ali drugih poslovnih rezultatov in različnih pomembnih podatkov, ki so življenjskega pomena za vsako enoto podjetja, da niti ne omenjamo vseh mogočih in nemogočih dejanj, ki so lahko rezultat neznanja ali nečastnega dejanja.

VRZEL V STATUTU?

Ko se pojavijo takšni ali podobni primeri, angažiramo za takšna dela ljudi, ki niso zadosti seznanjeni z ustrežno problematiko ali, ki niso z njo življenjsko povezani, ali pa takšne, ki sicer poznajo bistvo problema, so pa preobremenjeni s svojim rednim delom. Naglica, nezadostno poznavanje problematike in preobremenjenost v rednem delu ne nudijo ustreznega zagotovila, da bo delo opravljeno pravočasno, primerno nalogi in kvalitetno.

S teh razlogov menimo, da obstaja v naši organizaciji precejšnja vrzel, ko nismo upoštevali nujnosti za formiranje kontrolno-revizijske službe in zato menimo, da bi moral naš bodoči statut neogibno odstraniti to organizacijsko hibo ali pomanjkljivost. Če je namreč že Marx decidirano postavil, da je kontrola oz. revizija bolj potrebna v socialističnem sistemu kot v kapitalističnem, potem smo lahko prepričani, da je za to imel tehten in utemeljen razlog.

BOLJE PREPREČITI, KOT ZDRAVITI

V pristojnosti organov upravljanja, ki jih našteva naš statut, obstajajo sicer možnosti, da se opravijo v določenih primerih določene revizije poslovanja, ki se pojavijo v primerih, ko nastanejo ali so na vidiku negativni rezultati poslovanja, ali ko se želijo organi upravljanja Združenega podjetja prepričati, če organizacije poslujejo skladno s splošnimi določili ali z notranjimi predpisi podjetja. Do takšnih akcij kontrol-revizij pride ponavadi takrat, ko je prekršek že tu in ko se materialna škoda zelo težko popravi, ali se sploh več ne more popraviti. Naši ljudje

pa pravijo: bolje preprečiti, kot zdraviti! In to drži, vedno in povsod.

Menimo, da z revizijo poslovanja ne moremo preprečiti ali prekiniti prav vsako nepravilno početje na kateremkoli področju poslovanja, prepričani pa smo, da lahko z revizijo ali kontrolo nepravilno delo občutno zmanjšamo že zaradi tega, ker se odgovorni činitelji ne čutijo gotove, da bo ostalo takšno delo, če ga storijo zavestno ali namenoma — neodkriti, zavedajoč se, da je njihovo poslovanje podvrženo naknadnemu, le internemu pregledu ali reviziji.

INSTRUKTAŽA

Spodrseljali in prekrški lahko nastajajo tudi nevede, v zavesti in prepričanju, da svoje delo opravljamo pravilno in v duhu predpisov. V tem primeru kontrolorji ali revizorji postanejo instruktorji in njihova dolžnost je, da v takšnih primerih nudijo svojo pomoč vsakomur, kdor je pomoči potreben, da bi prekinili s takšno prakso v poslovanju. Sklicevanje na to, da je za revizije poklicana služba družbenega knjigovodstva ni utemeljeno upoštevajoč dejstvo, da ta služba nima zadostnega števila usposobljenih oseb in se njihov pregled v splošnem omejuje na pregled periodičnih obračunov, sklepov računov in predpisanih obrazcev, ki jih prilagamo tej dokumentaciji (POB-obrazci, bruto bilanca in različni obrazci, ki pojasnjujejo bilančne postavke, ali postavke iz obračunov). Kontrola SDK se torej — po sili razmer — v splošnem prilagaja formalnim zahtevam, nikakor pa ne gre v vsebinsko, dokumentarno, bistveno razglabljanje o posameznih postavkah in ugotavljanje njihove realnosti, za kar tudi nima ne subjektivnih, ne objektivnih možnosti spriču pičlega staleža njenih inspektorjev. Kontrolo ali revizijo lahko opravljajo tudi organi notranje uprave, toda ko ti pridejo v hišo, je že prepozno, streha je že v ognju škoda in sramota sta že na dlani. In prav do tega ne sme priti.

REVIZIJSKI PREGLEDI — PREPREKA RAZNIM NEPRAVILNIM MANIPULACIJAM

Do teh misli in do potreb po revizijski službi, smo vnovič prišli, ko smo se samo delno seznanili s stanjem in poslovanjem poslovnega združenja »Avtomacija«, zaradi

kateraga bo še marsikoga bolela glava, ZP Iskra oz. njene organizacije pa bodo morale nositi posledice nevestnega in nekontroliranega poslovanja organov tega združenja. Če bi obstajala specializirana ekipa ljudi-revizorjev (kontrolorjev), ki bi bila po nalogu organov upravljanja »Avtomacije« pravočasno otipala obisti te organizacije, bi bila — lahko trdimo — odstranjena nastala škoda, če ne v celoti, pa vsaj v veliki meri, krivci pa bi občutili ne samo utemeljenost obstanka revizijske službe, pač pa tudi posledice svojega negativnega početja.

Poudariti moramo, da pregledovanje suhih bilančnih postavk, različnih bilančnih pregledov in podatkov nikakor ne nudi zadostne snovi za ugotavljanje pravilnosti ali nepravilnosti poslovanja. Vzemimo na primer skupine iz aktivne in pasive, ki jih vsakokrat prikazujemo v bilancah: dolžnike, zaloge materiala, nedokončano proizvodnjo, zaloge blaga namenjenega prodaji, nerazmejene terjatve in obveznosti, obveznosti do dobaviteljev ipd. Te postavke nam lahko kažejo nadvse ugodno ali neugodno stanje podjetja, odvisno od tega, ali so te aktivne oz. pasivne bilančne pozicije realne ali fiktivne ali resnično predstavljajo vrednosti s katerimi operiramo.

Pravilno vrednotenje in realno prikazovanje teh aktiv in pasiv lahko podjetje dobera okrepi, ali nasprotno privede v nepremostljive poslovne težave, če ne celo v konkurz. Če inventurne komisije vede ali nevede, četu di po navodilih, prikazujejo vrednosti, ki jih ni, ali so te vrednosti nižje od predpisanih (nekuranten material, ocenjena nedokončana proizvodnja, ki bo realizirana v manjši vrednosti, blago, ki ne bo v celoti prišlo na trg, dolžniki, ki svojih obveznosti ne bodo nikoli poravnali itd.), potem bo neogibno prišel trenutek, ko bo podjetje drago plačalo te svoje nečedne manipulacije. To se je tudi zgodilo pri poslovnem združenju »Avtomacija«.

Naloga revizijske službe je, da takšna početja pravočasno odkrije, prereže in onemogoči, pravičnik pa nima razloga, da bi se izogibal takšnim pregledom, nasprotno — vesel bo takšnih pregledov, saj bo lahko mirno spal in mirne vesti polagal svoje račune organom upravljanja in organom družbe.

Toliko o nalogah in pravicah do formiranja in obstoja revizijske službe, drugo pa je vprašanje njenega kvalifikacijskega sestava. Razumljivo je, da morajo biti revizorji-kontrolorji strokovno (pa tudi politično) na višku, razen tega pa še dobri vzgojitelji-instruktorji. Ta revizijska služba bi morala biti po na-

šem mnenju pod neposrednim vodstvom organov upravljanja, bodisi generalnega direktorja, upravnega odbora ali celo delavskega sveta, sproščena vsakega vpliva katerekoli strokovne službe ali vodilnega kadra v podjetju in vedno pri roki vodstvu podjetja. Svoje naloge bi opravljala edino po nalogih in navodilih teh organov ali po posebnem naročilu organizacij, bodisi za revizijo in kontrole, bodisi kot pomoč za različna dela, ki jih organizacije same ne zmorejo.

S temi stalnimi ali občasnimi kontrolami oz. revizijami, bi zelo močno podprli naše splošno prizadevanje za čim boljše in krepkeše enotno poslovanje v vseh enotah,

hkrati pa odstranili precejšnje možnosti nastajanja poslovnih izgub, za katere v skrajnem primeru solidarno odgovarjajo vse enote v združenem podjetju.

Končno že sama Ustava, temeljni predpisi o gospodarskem sistemu in mnoge izjave družbeno-političnih, strokovnih in drugih činiteljev vsak dan bolj poudarjajo potrebo po planski in sistematični evidenci in kontroli stanja ter obračanja sredstev, ki so na voljo delovnim organizacijam, kakor tudi nujnost, da to kontrolo opravljajo v lastni pristojnosti same gospodarske organizacije.

— tk

V "Aparatih," sprejet plan za leto 1967

Delavski svet tovarne je sprejel proizvodni program za leto 1967. Skupni obvezni plan je za 24% višji, kot za leto 1966. Neobvezni ali interni plan pa je večji še za 4%.

Po dosedanjih realizaciji (letni plan je že dosežen!), se predvideva, da bo letošnji plan presežen za 15–20%. Dejansko bo torej plan za prihodnje leto višji samo za 5–10%.

Tako minimalno povečanje je povsem razumljivo, saj se v letu 1967 predvideva ponovna bistvena sprememba programa. V zadnjih nekaj letih se je že večkrat menjal program. Sele v l. 1967 bo dokončno uspelo zožiti ves asortiman izdelkov skoraj samo na relesko področje. Popolnoma se bo opustila proizvodnja TV stabilizatorjev. V letu 1966 stabilizatorji vežejo ogromna obratna sredstva in predstavljajo stalno večjo materialno problematiko: uvoz trafo pločevine, v zadnjem času pa uvoz lakiranih navijalnih žic itd. Namesto stabilizatorjev se bo povečala proizvodnja bimetalnih relejev. Potreba materiala za te izdelke pa je bistveno manjša. Manjša potrebna materialna sredstva in hitrejša obračanje, zaradi velikoserijske proizvodnje, bo omogočilo vezanje nižjih obratnih sredstev. Upamo, da bo v letu 1967 dokončno odpadel problem pomanjkanja obratnih sredstev.

Po analizi tržišča bo celotno proizvodnjo tudi moč prodati. Nekoliko je problematična prodaja pomožnih relejev PR 50. Proizvodnja prehiteva potrebe trga. Zato bo v letu 1967 narasla uporaba teh relejev v domačih kombinacijah. Ostali višek proizvodov se bo pa plasiral na zunanje tržišče. Prodaja se že dogovarja s tujimi interesenti. Razliko v ceni bomo morali kriti z zelo racionalno proizvodnjo. Nepristano bomo morali nižati stroške izdelave.

Večji problem lahko povzroči nepravočasno uvažanje novih izdelkov, ki jih plan predvideva. Sodelovanje z ZZA je zadovoljivo, saj je vsaj enkrat mesečno celo na najvišji ravni, vendar se roki za predajo dokumentacije pogosto prekoračujejo. Od tu bojazen, da ne bi dobili pravočasno ustrezno dokumentacijo za bimetalne releje RB 4 in ostalih novih izdelkov. Samo dobra dokumentacija omogoči pravočasno poizkusno proizvodnjo.

Vprašanje je tudi, če bo proizvodnja lahko v drugi polovici leta 1967 zmontirala vse planirane releje RB 4. To bo jasno šele ob zaključni obdelavi plana.

Z gospodarskim planom bodo gotove postavke še bolj jasne, vendar že sedaj z gotovostjo trdimo, da je plan realen in da bo tudi dosežen.

Bogdan

Pred nami so občni zbori sindikata

Občni zbori izvršnih odborov in sindikalne podružnice dajejo najboljši pregled uspešnosti, aktivnosti in dela sindikalne organizacije. Prav zaradi tega je važna temeljita priprava na občne zборе, da bo viden dejanski odraz stanja. Med drugim je treba pripraviti tudi načrt za prihodnje obdobje. V sindikalnih vodstvih »Elektromehanike« se zavedajo pomembnosti uspešnih priprav, zato so temeljito obravnavali kadrovanje za nova vodstva in program dela za prihodnje obdobje.

Zelo važno je, na kakšen način bomo zbirali in kakšne predloge bomo imeli za nove članke vodstev. To pa ni in ne sme biti skrb samo sedanjih vodstev, temveč vsega članstva. Ne smemo dovoliti, da sindikat predstavljajo samo vodstva, pač pa celotno članstvo. Zato mora biti pri kadrovskih pripravah eden od osnovnih kriterijev volja do dela v sindikatu. Če bodo imela nova vodstva takšne ljudi v svoji sredi, potem bodo rešeni marsikateri problemi, ki so navidezno nerešljivi. Iz tega sledi, da bodo sindikalni odbori lahko uspešno delali, če bodo imeli podporo od članov, zato morajo imeti kandidati zaupanje ljudi in njihovo podporo. Člani bodo zaupali poštenim, odkritim in poštenim ljudem.

Če že govorimo o bodočih kandidatih za nova vodstva ne smemo prezreti osebne razgledanosti, poznavanje gospodarske problematike in seveda tudi organ. sposobnosti. V pripravah na sedanje občne zборе je bila težnja, da člani sindikata čimbolj neposredno odločajo kdo bo njihov predstavnik v novih vodstvih sindikata. V tem primeru lahko vodstva računajo na večjo podporo članstva, zato mora biti kadrovanje tudi v sindikatih javno in ne le for-

malnost, ki naj se opravi na občnih zbiorih. S precejšnjo mero odgovornosti se pripravljajo tudi program dela za naslednje leto. To je vsekakor potrebno, saj to predstavlja solidno osnovo za prihodnje delo. Osnutek programa je pripravila posebna komisija, nakar je bil dan v razpravo po delovnih enotah. Program dela se lahko primerno oblikuje le, če pri njem sodeluje čim širši krog članstva. Če hočemo, da bo program v redu, je treba upoštevati dosedanje izkušnje v pozitivni in negativni smeri. Zaupanje v sindikat se lahko utrdi le z jasnimi smernicami pri njegovem delovanju. Občni zbori so prelomnica v delu sindikata, kjer se pregleda dejavnost v pretečenem obdobju in sprejmejo smernice za naslednje obdobje, katere mora upoštevati program.

Sistem samoupravljanja se je razvil že sorazmerno dolgo v sedanjem obdobju. Zato je morda misel nekaterih zelo umestna, da je treba razmišljati o konstruktivni kritiki propustov in odklonov, ki se pojavljajo pri samoupravljanju. Takšno vlogo pa lahko najbolj upravičeno prevzame sindikat, saj predstavlja neposredno vse zaposlene.

V montaži električnega

orodja so določene težave pri proizvodnji, zato so ljudje upravičeno zahtevali sindikalni sestanek z zahtevo, da se jim povedo vzroki nastalih težav. Prav tako so zahtevali tudi odgovor za nadaljnjo perspektivo. Prekinitev dela v našem sistemu delavskega samoupravljanja iz ekonomskega stališča niso upravičene. Prav gotovo bo tudi prihajalo do sličnih primerov kot je bil v orodjarini z uvedbo kvalitete norme. Pojavili so se določeni propusti, kateri so povzročili vročo kri. Da bi se nejašnosti takoj razčistile, je predsednik sindikalnega odbora povabil delavce na razgovor, kjer se jim je zadeva na neposreden način pojasnila. Na ta način so bili delavci zadovoljivo informirani, s tem pa je nestrpnost izgubila preveliko ostrino.

Franc Fajmut

Primerjava desetmesečne proizvodnje ZP

Tovarna	1965 Izpolnitev v 000 N din	1966 Izpolnitev v 000 N din	%
Elektromehanika	120.270	154.685	128,6
Elementi	48.366	52.768	109,1
Avtomatika	44.618	60.139	134,8
Sprejemniki	28.882	31.274	108,3
Aparati	29.553	41.836	141,6
Avtoizdelki	60.419	69.749	115,4
Elektromotorji	16.647	16.751	100,6
Naprave	10.315	19.087	185,0
Elektronika	11.552	12.484	108,1
Kondenzatorji	16.310	25.500	156,3
Instrumenti	11.990	12.857	107,2
Polprevodniki	13.085	13.033	99,6
Usmerniki	10.454	9.648	92,3
Mikron	3.820	4.640	121,5
SKUPAJ PODJETJE	426.281	524.451	123,0

Mladinska proizvodna konferenca v tovarni električnih aparatov

Mladinski aktiv tovarne električnih aparatov je 14. novembra organiziral že drugo proizvodno konferenco. Čeprav je bila tudi ta, kot prva, ki je bila 27. marca, sorazmerno slabo obiskana, česar pa vsekakor ni zaslužila, je bila konferenca vseeno uspešna.

Točke dnevnega reda, kot so poslovni in finančni uspehi tovarne v preteklem trimesečju, predvideni osebni dohodek, ostanek za leto 1966, deleži posameznih delovnih enot, rentabilnost naše proizvodnje po vrstah proizvodov

in ne nazadnje — tolikokrat zaskrbljenostjo postavljeno vprašanje likvidnosti našega žiro računa — gotovo zanimajo širši krog proizvajalcev, posebno pa mladince.

Sekretariat MO je nekaj dni pred konferenco posre-

doval točke dnevnega reda tov. direktorju, ki je pripravil izčrpne odgovore na posamezna vprašanja. V sproščenem, nevezanem razgovoru so se prisotni mladinci zanimali predvsem za način delitve OD; obračunavanje le-teh je namreč zamotano in marsikomu težko razumljivo. Izčrpno so obravnavali tudi rentabilnost posameznih izdelkov in ugotovili, da je res umestna opustitev proiz-

(Dalje na 6. strani)

Integracija in poslovna politika

RAZMIŠLJANJE NA ROB PREDAVANJA dr. FRANCETA BUČARJA NA SEMINARJU ZA VODILNE DELAVCE ISKRE

Poslovna politika se vodi s stališča interesov gospodarske organizacije. Dobro je tisto, kar koristi gospodarski organizaciji, slabo je tisto, kar koristi samo posameznikom ali delom organizacije na škodo celotne organizacije.

(dr. Brancè Bučar)

Zadnje dni je precej razpravljano okoli naše sedanje integracije, oz. organizacije obstoječega združenega podjetja in predstojajoče integracije Iskra-RIZ-Cajavec. Pri tem je skupina tovarišev iz vseh treh podjetij že pripravila nekaj osnutkov predloga novega statuta združenega podjetja Iskra pod nazivom »predlog sprememb in dopolnil statuta.« Nekateri UO organizacij so ta »predlog« že obravnavali ter izrazili svoja mnenja, od katerih smo v časopisu brali dva in sicer UO tovarne Elementi

Ljubljana in Elektromehanika Kranj. Drugi še niso dali svojega mnenja na javno rešeto, pa tudi družbeno politične organizacije ZP se še niso izjasnile, kako gledajo na predlagane spremembe. Tudi komisija, ki zbira pripombe na svoj osnutek še ni prejela vsega materiala, da bi ga predložila UO ZP v pretres in proučitev.

Ne glede na vse to, oz. prav zaradi stališč, ki jih prinašajo osnutki, želim bralcem in članom kolektiva posredovati nekaj pomembnih misli, ki jih je izrekel poznani slo-

venski gospodarstveni strokovnjak dr. Francè Bučar, svetnik pri Skupščini SR Slovenije, ko je govoril o integracijskih procesih v svetu in Jugoslaviji ter o poslovnih politikah podjetij.

Odvisno od tega kakšna je poslovna politika nekega podjetja, odnosno odvisno od tega, če podjetje ima ali nima svoje lastne poslovne politike, se odvijajo poslovni stiki z drugimi organizacijami. Vprašanje medsebojnega gospodarskega sodelovanja podjetij ni vprašanje, ki bi se ločeno pojavljalo ob poslovnih politikah, ampak je sestavni del poslovne politike. Poslovno politiko pa bi lahko opredelili kot celokupnost načel, ki vodijo gospodarsko organizacijo pri njenih streljenjih, da ustvari čim višji čisti dohodek.

Kako smo vodili našo poslovno politiko do sedaj in kaj nas je pripeljalo do tega, da smo nekajkrat spreminjali

našo notranjo organizacijo podjetja tu ne bom obravnaval, raje nadaljujmo z ugotovitvami dr. Bučarja:

»S stališča poslovne politike je za podjetje dobro vse, kar vodi k povečanju dohodka, in slabo vse, kar lahko dohodek zmanjša. Podjetja imajo svojo kratkoročno in svojo dolgoročno poslovno politiko. Med obema oblikama poslovne politike s stališča dobrega gospodarjenja ne more priti do protislovnosti. ODRAZ DOBRE POSLOVNE POLITIKE JE TISTA POSLOVNA POLITIKA, KI KRATKOROČNO PODREJA DOLGOROČNI. Vprašanja gospodarskega sodelovanja z drugimi organizacijami prihajajo navadno v sklop dolgoročne poslovne politike. Predno govorimo o kakršni koli poslovni politiki, je treba v gospodarski organizaciji zagotoviti pogoje, da se gospodarska politika podjetja kot celote sploh lahko oblikuje, prav tako pa tudi pogoje, da se odločitve, sprejete na osnovi odredene poslovne politike sploh izvajajo.«

Osnovni pogoj, da pa se v nekom podjetju sploh lahko oblikuje lastna poslovna politika, je takó integrirano podjetje, »da je sposobno, na podlagi spoznanja skupnih interesov oblikovati in formalno deklarirati določeno poslovno politiko, ki naj pripelje do uresničitve teh ciljev in DA TAKO FORMULIRANO POLITIKO na osnovi delitve dela AVTORITATIVNO UVELJAVI V VSEH SVOJIH ENOTAH. Če so posamezni deli podjetja toliko samostojni, da vodijo svojo poslovno politiko, in da se s podjetjem šele dogovarjajo, ali bodo sprejeli določeno politiko ali ne — tedaj tak gospodarski organizem NI PODJETJE, ampak nekaka OHLAPNA DRUŽBA različnih gospodarskih enot. Prav tako ne moremo šteti za podjetje tisto gospodarsko organizacijo, ki nima sposobnosti in moči, da bi zagotovila striktno izvajanje odredene poslovne politike v vseh enotah.«

Menim, da bi se ob teh nekaj stavih kreatorji poslovne politike podjetja lahko

Vprašanja in odgovori

VPRAŠANJE:

V 43. številki glasila »Iskra« (10. nov. 1966.) ste na 3. strani objavili članek »RADIOFREKVENČNE MOTNJE IN ATESTI IZDELKOV«. — Menimo, da bi bilo prav, če bi avtor odgovoril še na naslednja vprašanja:

1. Kakšni so kriteriji po katerih bo preizkuševalec meril električne motnje in, kako je podano, kdaj je telefonska naprava t. j. ali telefonski aparat ali serijska telefonska centrala v zaprtem železnem ohišju ali individualna centrala v stojalnih vrstah v nekem poslopiju za uporabo in, ko radijski sprejemnik oddaja brez motilne napetosti.

2. Ali so načrti, ki jih bo opravil ZZA merodajni za vse območje Jugoslavije in, kdo trdi, da bodo republiški inšpektorji mnenje preizkusnega oddelka ZZA tako upoštevali — če bodo zanj sploh vedeli, kot ga je predpostavil ZZA, če je tolmačenj lahko več.

3. Kako si predstavlja naredbodajalec atestiranje individualnih izdelkov, ki jih v naročilu niti ni in je izdelek le dokumentiran, saj tovarna izdeluje svoje izdelke po planu in naročilu. Nekdo bi rekel, češ atest bi dal predprodajo, vendar temu ni tako, ker sicer lahko ponudimo izdelke, za katere še ni znano, če so prejeli atest in za katere torej ni znano, če mi izdelek prodamo z gospodarskim atestom (morda bo po-

trebno zaradi atesta izdelek predelati).

4. Naše naprave so izdelane po zahtevah ZJPTT in po priporočilih CCITT tako, da se s tem zakonom o atestiranju pravzaprav negira prvotni predpis, namesto, da bi jih ustrezno izpopolnili.

5. Ali je fizično sploh mogoče, da bo nek laboratorij s skromno opremo zmogel atestirati vse žive izdelke v dveh mesecih in ali je to tako nujno, ko pri tem vemo, da obstoja radiodifuzijska služba v Jugoslaviji že 40 let in kaj bo potem, če tega ne bo zmogel? Ali bomo blokirali vso našo industrijo zaradi atesta v tako kratkem času? Nam se zdi, da sekretar tov. Neoričič, le ni mislil na ohromitev industrije, da pa je predpisani rok nepravilno postavil, ko je ta zakon predpisal.

Ker bodo odgovori interesantni tudi za druge tovarne, prosimo tov. inž. Gajška, da nam prek uredništva pove uradno stališče Zavoda, ki je pooblaščen za atest glede omenjenega problema, ki je izredno delikaten za našo industrijo.

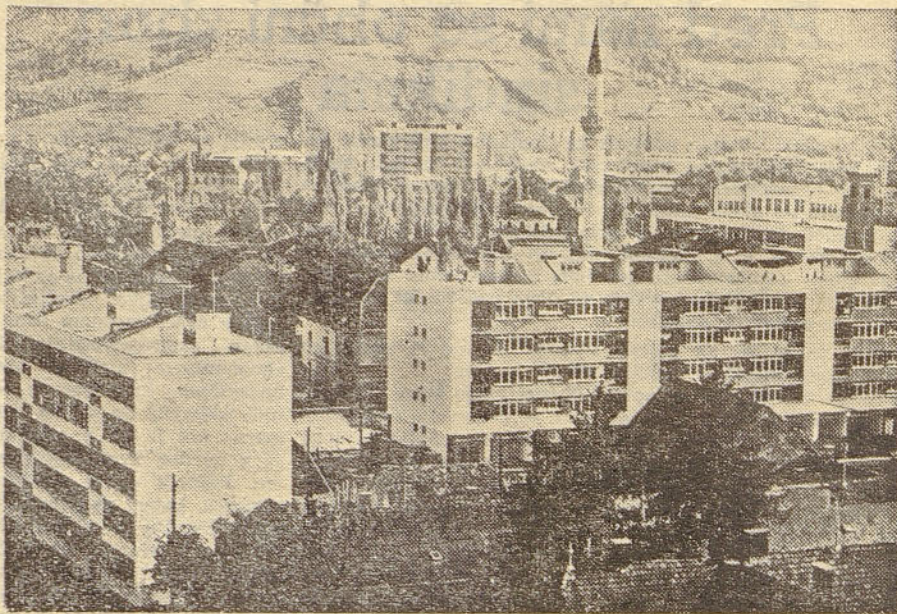
Obrat ATN — Kranj

ODGOVOR:

Avtor članka dipl. inž. Jože Gajšek (Sektor za meritve in kvaliteto — oddelek za meritve in servis ZZA Ljubljana) nam je poslal naslednje tolmačenje:

1. Namen članka je bil ponovno obvestiti kolektiv ISKRE o najnovejši odredbi

o odpravljanju RFM kot dopolnilu k temeljnemu zakonu, ki je izšel aprila 1965. Ta

Panorama Banja Luke, kjer so si borci ogledujla staro podobo in šteje preko 70.000 prebivalcev — Mesto počasi izbivalcev

članek je v bistvu nadaljevanje člankov, ki sta bila objavljena v časopisu ISKRA, eden že 20. januarja 1966, drugi pa 19. maja 1966.

2. Prav tako je bil namen teh pisanj pravočasno obvestiti prizadete, da jih izvajanje zakona ne bi našlo nepripravljenosti. Omenimo pa naj, da je tudi programsko-tehnično področje ZP ISKRA februarja letos poslalo ustrezno opozorilo vsem organizacijam ZP.

3. Istočasno smo hoteli vse prizadete obvestiti, da se s problemi RFM, in to z meritvami in odpravo bavimo že od leta 1964 dalje pri ZZA. V ta namen smo v ZZA nabavili specialno merilno opremo, v katero je bilo treba (Dalje na 6. strani)

Z letne skupščine Počitniške zveze

23. novembra je bila na Beli pri Kranju ob navzočnosti 30 članov redna letna skupščina Počitniške zveze Iskra — Kranj.

V uvodu je udeležence pozdravil predsednik PZ inž. Janez Draško in poudaril, da družina PZ praznuje majhen jubilej: letošnja sezona je namreč že deseta po vrsti v neprekinjeni verigi aktivnosti družine.

Prvi plamen PZ v kranjski tovarni segajo v leto 1953. Najbolj plodno je bilo vsekar v letu 1959, saj je imela

organizacija nad 250 članov; dočim jih danes ne šteje niti sto. Nastaja vprašanje, kje so vzroki za tako malo udeležbo članov. Menim, da je treba več hotenja, dobre volje in osebne propagande, pa bi se marsikateri mladinec vpisal v organizacijo, saj članarina ni velika; odšteti je treba le 10 novih dinarjev za celo leto.

Upam, da bomo rešili ta problem, saj je vožnja za posameznika zelo draga, skupinske vozovnice pa so vendar mnogo cenejše. Slišati je (Dalje na 6. strani)

zamislili, prav tako pa tudi sestavljali »osnutka«, kajti v ekonomiki ni kompromisov, posebno pa nas vključevanje v mednarodno delitev dela nikakor ne stimulira v našo heterogenost, temveč terja od nas vedno večjo enotnost in celovitost Iskre. »Tu ne gre za nikakoli dogovarjanje o izvajanju sprejete politike niti o formiranju politike, ampak za obvezno izvajanje politike, ki se formulira v centralnih organih podjetja. VSE KAR JE MANJ KO TO, NI PODJETJE, čeprav je lahko pravno registrirano kot podjetje.«

Z nobenim dosedanjim »našim podjetjem« nismo bili zadovoljni, vedno imamo pripombe tako na organizacijo svoje ekonomske enote, svoje tovarne, kot nasploh na vse: PSO, OD, ZP, trdimo, da nam Združeno podjetje krati naše samoupravne pravice, zahtevamo splošno decentralizacijo... Kaj k podobni situaciji pravi dr. Bučar?

»Vprašanje notranje decentralizacije je vprašanje koristi v gospodarstvu in je odvisno od konkretne analize tehnološkega in gospodarskega procesa v posamezni

organizaciji. V nobenem primeru pa ne more to vprašanje biti podrejeno izvengospodarskim vidikom, zlasti ne političnim.

Osnovni interes proizvajalca je, da doseže čim večji dohodek. Večji dohodek bo dosegel samo pri najsmotnejši organizaciji in delitvi dela, torej pri najsmotnejši porazdelitvi pristojnosti s stališča tehnološkega in gospodarskega procesa. Če so politični vidiki različni (npr. dokazovanje samoupravnosti v nasprotju z zahtevami gospodarjenja itd.) gre za demagogijo, ki brani ozke interese posameznikov ali posameznih skupin v nasprotju z resničnimi interesi celote, ki pa se skriva za političnimi frazami.

Vprašanje decentralizacije v izvajanju ni več vprašanje s področja poslovne politike, ampak vprašanje s področja tehnike upravljanja.

Pri tem tov. dr. Bučar ugotavlja, da je potrebno vse odločitve, ki se sprejemajo v podjetju, sprejemati čim bližje mestu, kjer je odločitev potrebna in »da se v centru sprejemajo in eventualno neposredno iz centra izvajajo

samo tiste odločitve, ki so za realizacijo postavljenih ciljev gospodarskega organizma bistvenega pomena — kjer bi torej sprejemanje takih odločitev na nižjem nivoju ogrozilo same cilje gospodarske organizacije.«

In dalje: »Pravice, ki izvirajo iz delavskega samoupravljanja ne morejo biti v nasprotju z zahtevami gospodarjenja v širšem integriranem gospodarskem organizmu.

Bistvo samoupravljanja je v pravici, da VSAKDO SAMO IN SAMOSTOJNO TER BREZPRIZIVNO ODLOČA O SVOJIH ZADEVAH. Če hočemo, da krepimo samoupravo, moramo tedaj jasno določiti kaj je moje in kaj je tvoje, ker šele takrat smo ustvarili pogoje za samoupravo. Pravica samouprave ni v tem, da vsakdo odloča o vsem. Taka pravica samoupravljanja pomeni negacijo pravice samoupravljanja drugih, ki imajo prav tako pravico odločati o lastnih zadevah.

Delovanje slehnernega integriranega organizma je nemogoče, če ima vsaka ekonomska enota na svojem področju take pravice, kakor jih

ima celotni organizem na svojem. Če imajo deli enake pravice kot celote, pride nujno do prekrivanja področij. Ker česa takega ne more biti, pride do kompetenčnih sporov, ki se vedno končajo s parolo, da tehnokraci v centru teptajo osnovne pravice samoupravljanja. Za takšno borbo za pravice samoupravljanja se navadno skrivajo interesi, ki z samoupravo in interesi celote nimajo nič skupnega. Začne se borba za »delitev dohodka po delu« itd., ki seveda nima nikake zveze z vprašanjem, kako ustvariti čimvečji dohodek, da bo možno kaj deliti.

Pristojnost sleherne enote — velike ali manjše — v integriranem organizmu določajo njene funkcije v celotnem organizmu. To ni stvar politično deklariranih pravic, ampak funkcionalni problem, ki ga je možno rešiti samo v organizaciji sami. Samouprava se mora tem procesom prilagoditi in ne obratno.

Tov. dr. Bučar navaja, da je največji in pogosto osnovni problem integracije v samih gospodarskih organizacijah, kajti »iz rahle konfederacije ekonomskih enot je

treba najprej napraviti prava podjetja s takimi pristojnostmi, ki gredo podjetju. Šele ko bomo izvedli to integracijo v samih organizacijah, bomo lahko govorili o širšem integriranju do sedaj samostojnih gospodarskih organizmov, kar je slej ko prej ekonomska nujnost. Ali obratno: ŠIRŠE GOSPODARSKO POVEZOVANJE NE MORE NAPRAVITI PRAVEGA KORAKA NAPREJ PRAV ZARADI TEGA, KER PODJETJA NA PRVI STOPNJI NISO USTREZNO INTEGRIRANA V CELOVITE GOSPODARSKE ORGANIZME. Šele ko bo uspešno rešeno to osnovno vprašanje, bomo lahko reševali druga vprašanja specializacije in kooperacije.

Toliko dr. Bučar. Njegove misli sem navedel več ali manj dobesedno v želji, da se tudi ostali člani našega kolektiva seznanijo z njimi, in ker predstavlja v določenih postavkah nove poglede na integracijske procese in probleme, ki so vredni vse naše pozornosti.

I.S.

Z borci v Banja Luki in Jajcu

Znano je, da je v podjetju »Iskra« mnogo aktivnih borcev NOV. Iz leta v leto prirejajo zanimive izlete v kraje, ki so tesno povezani z narodno osvobodilno borbo. Letos so se namenili, naj bi delegati ZB iz vseh organizacij podjetja »Iskra« obiskali mesto Jajce v Bosni, rojstni kraj naše nove Jugoslavije in sicer 29. novembra, na dan republike, spotoma pa naj bi obiskali tudi R. Čajavec v Banja Luki in tam tudi prenočili.

Izleta se je udeležilo 38 delavcev. Nikjer ni bilo vi- članov podjetja »Iskra«, med njimi tudi generalni direktor tov. Vladimir Logar, predsednik sindikata ZP Franc Hutter in nam. predsednika mladine ZP Miran Rus. Manjkali so le delegati iz PSO, nabavne organizacije in otoške tovarne. Pri odhodu iz Ljubljane je vodja potovanja tov. Miro Mihovec, predsednik aktiva ZB, zelo »resno« povedal: »Od zdaj naprej vam ni treba na ničesar misliti, za ničesar skrbeti — zdaj ste v naših rokah, ki vas bodo varno pripeljale tja, kamor smo namenjeni. Pot bo dolga, kljub temu pa naj dobre volje ne manjka!« — Pot prek Ljubljane, Zagreba in Bos. Gradiške je bila dokaj meglena, zato o razgledu ni kaj govoriti. Otožnost meglenega dne in zimske vla- ge je bilo čutiti tudi v Banja Luki, zato pa baje poleti vse žari v cvetju in zelenju.

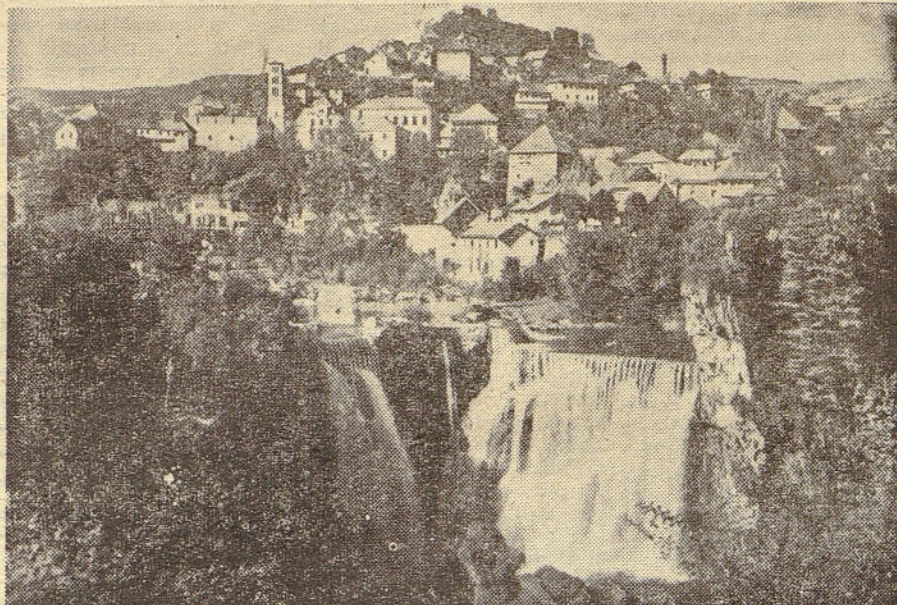
Pri vходу tovarne »R. Čajavec« so nas sprejeli za- stopniki samoupravnih orga- nov, družbeno-političnih orga- nizacij in uprave. Snidenje je bilo na moč prisrčno, če- prav se je skoraj večina vi- dela prvič. Na kratko so se vsi pomudili pri doprsem spomeniku narodnega heroja Rudija Čajavca, po katerem nosi tovarna tudi ime.

V ponedeljek, 28. novembra je imel kolektiv R. Čajavec prosti dan, tako kot v »Iskri« zato si udeleženci izleta niso mogli ogledati tovarno v polnem življenju, pač pa le vse prostore, ki so pred- vsem namenjeni avtoelektri- ni opremi (produkcijo in montažo), kasneje pa v dru- gem delu mesta tudi pro- dukcijo in montažo TV-spre- jemnikov. Vtis, ki je splošen oz. zbir izjav vseh, je nad- vse ugoden. Presenečala je izredna smotnost razpore- ditve prostora, postavitve strojev, delovnih miz, teko- čih trakov in pa izbira barv, ki ugodno vpliva na počutje

delavcev. Nikjer ni bilo vi- deti zabojev, skratka — po- sameznik je imel občutek, da tu vlada red in disciplina ter da vodstvo ve, kaj hoče. Vsekakor je bilo zanimivo poslušati spremljajočega in- ženirja, zastopnika uprave, ki je navzočim tolmačil kaj se dela v posameznih pro- duih. Vestno pa je tudi od- govarjal na posamezna vpra- šanja. Tudi drugi spremlje- valci, člani kolektiva R. Č. so posegli v razgovor, tako da smo bili v bore pol ure v glavnem seznanjeni s proiz- vodnjo te tovarne. Lahko re- čem, da so bili vsi spremlje- valci dobro informirani o življenju in delu kolektiva in kot vse kaže, imajo propa- gandno službo, ki med dru- gim skrbi tudi za vsestran- sko informiranost — dobro organizirano.

Po ogledu podjetja nas je predsednik sindikata ljubez- nivo povabil na večerjo, za- tem pa se je razvil nevezani razgovor, kjer so si vsi na- vzoči, tako »Iskraši« kot člani R. Č. izmenjali dokaj mnenj. V razgovorih se je dostikrat omenjala tudi in- tegracija. Bili smo obveščeni, da je direktor tovarne tov. Radovan Makić nekaj dni pred našim prihodom infor- miral vodstveni kader in predstavnike družbeno-politi- tičnih organizacij o delu strokovnih komisij, ki pri- pravljajo elaborat integracije RIZ, R. ČAJAVEC, ISKRA, kolektiv pa je bil obveščen o sklepih delegiranih pred- stavnikov družbeno-političnih organizacij vseh treh tovarn s sestanka 11. novembra v Kranju.

Ce vzamemo v pretres še razne izjave kot na primer tov. Ahmeda Kušmicia, člana komiteja ZK, Radomira Si- ljegovića, šefa splošnega sek- torja, tov. Bose Banjac, de- lavke iz montaže avtoopreme in predsednika sindikata Živ- ka Četojevića in predsednika mladine — tedaj je možno

»Jajce!« ... je zadonelo v avtobusu. Res, pred nami se je v soncu bleščalo mesto Jajce s slikovitim slapom Plive, ki pada v reko Vrbas. — Jajce, rojstno mesto nove Jugoslavije

o njihovem mnenju, ki ga imajo o integraciji, napisati le eno hotenje oz. željo: »Smo za integracijo, ki teme- lji na čisti ekonomski raču- niki. Ta integracija pa naj ne bi bila zaprta za druga pod- jetja elektronske industrije. Integracija je ekonomika, ki

ta naj bo vodilna misel inte- gracije. Procesi v svetu jas- no kažejo, da je le v združe- vanju moč. Majhne serije — draga proizvodnja to naj bo članom vseh treh kolektivov jasno pred očmi, ko se bodo odločali. Strokovne službe in vodstva bodo opravila pri-

Luki, istočasno pa se je za- hvalil za izredno gostoljubje.

Iz pogovorov s tov. Rado Četojević in Boso Banjac, ki sta med drugim zastopali tudi borce podjetja R. Č., je bilo razvidno, da je kolektiv v povprečju dokaj mlad (26 let) in zato borci v kolektivu niso tako močno zastopani kot n. pr. pri »Iskri« poseb- no pa v tovarni »Elektrome- hanika«. Če vzamemo v po- šte v vse člane kolektiva R. Č. ki so bili navzoči, tedaj je treba vsekakor priznati, da so o svojem podjetju dobro in- formirani in da znajo s ši- rokega vidika razpravljati o mnogočem tudi tisti, katerim je delovno mesto ob stroju ali tekočem traku. Pa tudi ponosni so na to, da so čla- ni tega kolektiva. V letoš- njem letu nas je pri povpre- nih osebnih dohodkih že do- hitel, saj znašajo leti v mon- tažah 70.000 S din.

V prisrčni atmosferi so se borci spomnili, da je na- slednji dan praznik naše re- publike, dan — ki v bratstvu povezuje vse. Zadonela je partizanska pesem, da je od- mevalo povsod, harmonika pa se je odrezavo povežala z glasovi v originalno partizan- sko vzdušje. In komu ne bi srce zaigralo, ko so vsi v dvorani stoje peli »Bilečan- ko« in vzklikali bratstvu in edinstvu.

Mislím, da je prav, da ne pozabim omeniti, da je bil med nami tudi član kolekti- va iz Semića, ki zdaj služi vojaški rok v Banja Luki. To je tov. Srećko Jelenc, ki je bil pred tem zaposlen v naši semiški tovarni. Poleg njega je vsa presrečna sedela nje- gova mama Ivanka Jelenc, zaposlena v navijalnici semi- ške tovarne in udeleženka tega izleta.

Slovo je bilo prisrčno in toplo. Gostoljubno so nam pripravili prenočišče v »Do- mu učencev«, kajti naslednje

Predsednik aktiva ZB »Iskra« Miro Mihovec izroča pred- sedniku sindikata tovarne »R. Čajavec« nov Iskrin telefon

kliče po veliki serijski proiz- vodnji. Delitev dela je nujna, ki se ji ne bomo mogli izog- niti. Integracijo je treba pri- praviti tako, da bo vzor dru- gim integracijam. Program dela, standardizacija, poci- tev, boljša ekonomika, mo- derna tehnologija in kvalite-

pravljajna dela — analize, zato leži velika odgovornost na teh službah, ki pripravljajo elaborate, ki morajo tem- eljiti na čistih odnosih in pocenitvi proizvodnje in končni fazi višjih OD in viš- jega družbenega standarda. Pristopiti je treba k taki in- tegraciji, ki ne prisiljuje ni- kogar. Pri perečih problemih pa je treba najti skupni je- zik. Za tako integracijo bo naš 3000-članski kolektiv prav gotovo rekel svoj »DA!«

Pred odhodom je predse- dnik aktiva ZB podjetja »Iskra« Miro Mihovec ob navzočnosti gen. direktorja »Iskre«, predsednika sindika- ta podjetja in zastopnika mladine ter vseh borcev — udeležencev izleta izročil predsedniku sindikata pod- jetja »R. Čajavec« tov. Živku Četojeviću nov Iskrin telefon, namenjen družbeno-politični, organizacijam, kot spomin na res prisrčno srečanje v Banja

Ob vходу tovarne »R. Čajavec« v Banja Luki, so nas pričakali zastopniki samoupravnih organov, družbeno-političnih organizacij in uprave

(Dalje na 8. strani)

Z letne skupščine Počitniške zveze

(Nadaljevanje s 4. strani)
bilo predloge, da bi člani PZ potovali tudi v inozemstvo, vendar zaradi današnjih finančnih pogojev ne bodo mogli.

V letu 1966 je PZ organizirala le štiri izlete in eno srečanje družin. Izleti so dobro uspeli. Srečanje s počitniško družino »Strojne tovarne Trbovlje« je potekalo v zelo prijateljskem vzdušju. Z njimi je naša družina igrala prijateljsko rokometno tekmo z rezultatom 26:17 v korist naše družine. Letošnji »otvoritveni« izlet je bilo krajše »pešačenje« na Smarjetno goro, naslednji izlet je bil v Planico, (ogled smučarskih skokov), tretji izlet pa je spadal v okvir dneva mladosti: šli smo pod Golico. Čudovite poljane narcis so sicer že izgubile svoj čar, vendar so se oči razživele nad zadnjimi cvetovi.

Zaradi nenenežnega deževja nam ni bilo mogoče izpeljati izleta na Mangart. Zadnji izlet smo namenili Kopru, kjer smo se kopali in naučili sonca po mili volji.

V letu 1967 bi se zaradi finančnih težav omejili le na krajše izlete naše republike. Zelo zanimivo potovanje bi bilo npr. po Jugoslaviji, vrnili pa bi se ob jadranski obali. Vsekakor bi bilo prav, če bi si ustvarili kakšen cilj: ogled muzejev, spomenikov ipd., skratka ogledali bi si zanimivosti krajev, ki bi jih obiskali.

Nekateri se zanimajo za izlete v planine. To bi lahko uresničili, saj je nekaj dobrih planincev zaposlenih v naši tovarni in prav gotovo so pripravljeni voditi manjše skupine. Za ekskurzije vlada dokajšno navdušenje. V Jugoslaviji imamo mnogo tovarn, za katere smo samo slišali ali jih poznamo le prek časopisov. Med njimi so celo naše — Iskrine, in prav bi bilo, da bi si katero ogledali tudi od znotraj. S skupno pomočjo mladincev — ferijalcev, bi lahko organizirali več izletov, kot smo jih v letu 1966.

Gospodar družine je povedal, da razpolaga družina PZ le z osmimi šotori in nekaj dresi. Precej razprave je za-

htevalo neredno plačevanje izposojnine šotorov. Nekateri člani so namreč tako »pozabljivi«, da si izposodijo šotor v juniju, vrnejo pa ga šele ob koncu avgusta, pa tudi premalo pazijo nanje. V bodoče bo treba večji red pri izposojevanju šotorov.

Blagajniško poročilo je podala tov. Božičeva. Problemi s finančnim poslovanjem PZ so zelo veliki. Mnogo skrbi bi bilo rešenih, če bi dobili dotacijo. Vendar je zaenkrat zelo malo upanja — morda se nas usmili »Dedek Mraz«...? Ker šteje naša družina le 85 članov, je bilo poslovanje urejeno na bazi »samofinanciranja«.

Po poročilih in razpravi je bilo prikazanih nekaj zanimivih diapozitivov iz Avstrije, Nemčije, Francije (predvsem iz Pariza) in Italije (Torino, Milano, San Remo). Zares, bilo je nadvse zanimivo. Nehote smo dobili »velike« želje, da bi vse to, kar smo videli na platnu, tudi v resnici doživeli.

Po zaključku letne skupščine PZ ni manjkalo »muzike«. Mladi smo, zato brez plesa in družabnosti ne gre. Vsekakor pa ples tudi spada k rekreaciji in družabnemu življenju mladine, zato vabimo mladino, ki hoče združevati koristnost z veseljem in zdravim razvedrilom, naj se vpiše v Počitniško zvezo v »Elektromehaniki«...

Prav gotovo jim ne bo žal. Spoznali bodo, kako prijetna so srečanja članov PZ, posebno pa izleti.

Marija Resnik

Parkinsov zakon odlašanja

Več let je že od tega, odkar so znanstveniki odkrili in dokazali obstoj »strahotnega NE-človeka«. Danes je že na splošno sprejeta resnica, da so v vsaki človeški organizaciji ljudje, ki porečejo »Ne« na vsak predlog in na vsako idejo. To delajo po eni strani zato, da bi odvrnili od sebe vsako odgovornost, po drugi strani (največkrat) pa zato, da se vnaprej znebijo dela, ki bi ga imela za posledico njihova morebitna odločitev, da bi pozitivno reagirali na določen predlog in rekli svoj »Da«. Kajti — reči »Da« poraja strahovito nevarnost, da bi bilo potrebno nekaj ukreniti. Reči »Ne« je zdaleč manj nevarno, tako v trenutni situaciji kot za bodočnost. Nihče v prihodnosti namreč ne more trditi, da bi zavržena akcija lahko imela kakršnokoli dejansko vrednost in pomen. Vrednost akcije potrjuje samo njena izvršitev: neizvršene akcije nimajo nobene cene. Zato je negacija pri »NE-človeku« sama sebi namen, ker ga rešuje pred vsemi pastmi, neprijetnostmi in naporji, ki so posledica besede »DA«.

Znanstveno je dokazano, gaciji, vsaj za človeka, ki da obstajajo »NE-ljudje in tone.

»DA«-ljudje v vseh plasteh družbene skupnosti. Prav tako je dokazano, da na ene kot na druge ne vplivajo nobeni razumski argumenti. In zato, če naletite na »NE-človeka in zaslišite njegov NE, sploh ne skušajte z njim debatirati, ali da bi se z njim celo pričkali. Namesto tega prevzrite celotno diskusijo na kakšno drugo plast organizacije ali aparata, kjer so v večini »DA-ljudje. To, kar smo rekli, so že zdavnaj znana dejstva in so jasna vsem birokratom kot beli dan.

Vendar, ta svet v katerem živimo, ni statičen, temveč podvržen spremembam, ki zavzamejo včasih prečudna razmerja. Zato je spremembam podvržen tudi sociološki fenomen »NE-človeka. Najnovejše raziskave so pokazale, da — mogoče zaradi mutacij, povzročenih zaradi atomskih sevanj — strahotni »NE-človek v čedalje večji meri prepušča svoje mesto neki novi pasmi birokratov. To je tako imenovani Vztrajni odlašavec (kratica VO). Vztrajni odlašavec, namesto da bi odkrito dejal »ne«, kot dela to »NE-človek — uporablja rek: »Ko dovolijo okoliščine« (kratica KDO). Dejansko pa dokazujejo znanstvene raziskave mnogih ekip izbranih strokovnjakov, da je »KDO« pravzaprav naš stari NE, le da v novi obliki. To je, povedano z znanstvenim jezikom, odložena negacija (skrajšano: ON).

Celotna predstava o taktiki odložene negacije (ON) in njena teoretična obrazložitev sta odvisni od tega, da dobimo — pa čeprav samo grobo — sliko o tem, kakšna stopnja (časovno gledano) odlašanja je potrebna, da bi »ON« postala enaka popolni negaciji »PN«.

Ta zapletena znanstvena problematika rabi pojasnilo iz življenja in prakse, da bi cenjeni bravec lahko dojel, za kaj gre. Predpostavimo, da se nekdo utaplja. Če ga z obale opazuje VO (vztrajni odlašavec) in mu zakliče svoj: »Rešil vas bom, ko dovolijo okoliščine«, je petminutno odlašanje enako popolni ne-

Spoštovani bralec je gotovo spoznal, da gre za zelo enostaven primer, življenje pa je precej bolj komplicirano, posebno, če gre za sprejem novih idej, ki jih predložijo (npr. samoupravni) odborniki S. Njegova ideja pa, denimo, ne ustreza grupi drugih odbornikov, ki jim ni skupno le to, da pripadajo isti grupaciji, marveč tudi to, da so vsi prepričani VO (vztrajni odlašavci). Predpostavimo, da je odbornik spoznal, da je treba nemudoma ukreniti to in to. Kaj bo v tem primeru storil VO? Najprej bo izkalkuliral, koliko časa je še do poteka mandatne dobe pristojnega odbornika (PO), pa tudi kako je pri zdravju. Če je s te plati stvar v redu, to je, če je do izteka njegove mandatne dobe samo še leto ali dve, bodo VO mirne duše porekli: »Nam je zelo všeč predlog tovariša S., vendar sodimo, da je njegov predlog potreben pazljivega in vsestranskega proučevanja, kajti gre za bodočnost naše organizacije (podjetja, ustanove, bodočih pokolenj in podobno), zato predlagamo, da se odločitev preloži za tri leta.«

Včasih je situacija nekoliko težja, namreč, če je odbornik mlajši po letih ali po odborniškem stažu in ima dovolj časa, da zdrži RO (rok odlašanja). Po drugi strani pa je tolažilno dejstvo, da so ljudje kova S (NO) redke ribe in čedalje redkejši v modernem svetu. Načelno kmalu izgubijo »korajžo« in klonejo, posebej če imajo za seboj že več RO — pa so vseeno ostali v situaciji PN (popolne negacije). Zato na temelju znanstvenih izsledkov in statističnih kazalnikov iz vsakdanjega življenja lahko trdimo, da so VO močnejši od NO (z drugimi besedami tudi R = reformatorjev) in da VO močtrsko obvladajo taktiko RO kot fantastično morivskega orožja.

Zakon, ki govori o tem in ki se po svojem genialnem tvorcu imenuje »Parkinsonov zakon odlašanja«, glasi: »ODLAŠANJE JE NAJSMOTRNEJŠA OBLIKA POPOLNE NEGACIJE. (Po Timesu)

Vprašanja in odgovori

(Nadaljevanje s 4. strani)
vložiti znatna sredstva, nadalje smo izgradili posebno merilno mesto po JUS in izurili strokovni kader, ki je sposoben meriti po jugosl. in mednarodnih predpisih tako Iskrine kakor tuje izdelke. Prav tako smo pooblašeni za izdajanje atestov od zvezne uprave za radijski promet, in so seveda ti atesti veljavni za vso državo. Dalje naj omenimo, da v

SFRJ obstoje še nekatere institucije, ki so tudi usposobljene za tovrstne meritve.

Na zadnji dve vprašanji poseben odgovor dejansko ni potreben, ker je zakon o zaščiti radio prometa dovolj jasen in točno določa, kaj je treba storiti. Razen tega tudi JUS N.NO. 900, ki je v veljavi že od februarja 1963. leta, zahteva zaščito pred radio-frekvenčnimi motnjami za vse te izdelke.

Mladinska proizvodna konferenca v »APARATIH«

(Nadaljevanje s 3. strani)
vodnje TV stabilizatorja, ki je planirana za prihodnje leto in začetek proizvodnje RB 2 v obratu Dobropolje.

Iz številnih podatkov, ki so jih posredovale ustrezne službe je bilo razvidno, da kar dobro poteka sanacija zaloga, čeprav še vedno ne tako uspešno, kot bi želeli. Tu bo treba res napeti vse sile, da bo prišlo do hitrejšega obračunavanja sredstev.

Splošni vtis, ki so ga dobili

udeleženci konference je bil precej pozitiven, saj so se v tovarni električnih aparatov dobro znašli v letošnjem težavnem položaju v elektroindustriji. Kljub zvišanju cen surovinam, posebno bakru, ter pomanjkanju reprodukcijskega materiala in s tem v zvezi težavni in neredni dobavi, je delovni kolektiv že 4. 11. uspešno izpolnil proizvodni plan. Proizvodni uspehi so se odražali tudi pri osebnih dohodkih, ki so bili precej

višji kot lani, saj je povprečni OD letos znašal 87.779 S din.

Poudariti je namreč treba, da je kolektiv dosegel oz. celo presegel mesečne plane s številom zaposlenih, ki je še vedno nižje od planiranega, tako da lahko upamo, da bo tovarna električnih aparatov v prihodnjem letu lahko še hitreje in kvalitetneje ustrezala kupecem doma in v tujini.

Po končanem obravnavanju proizvodov problematike je predsednik foto krožka prikazal barvne diapozitive, ki so jih letos posneli nekateri člani mladinskega aktiva. Med pestrimi posnetki so bili nekateri res izredno lepi, posebno so vsi navzoči občudovali jutranje posnetke z vrha Triglava. Na splošno željo je sekretariat MO sklenil, da bo organiziral redno predvajanje diapozitivov in sicer kot samostojne prireditve, ali pa kot zaključek pri proizvodnih konferencah.

Avrelija Grad,
dipl. inž.

Marjan Kralj

Velik izvozni uspeh v novembru

(Nadaljevanje s 1. strani)
Skupaj smo letos v enajstih mesecih izvozili izdelkov v vrednosti 5.011.449,51 dolarjev. Preračunano v naši valuti smo izvozili za 31.373.670 N din na konvertibilno področje držav, v vzhodne države za 20.302.450 novih dinarjev in v države drugega klininga za 10.966.930 novih dinarjev izdelkov.

Glede obveznosti do JUB,

ki znaša letos 6.021.000 dolarjev, nam torej manjka približno še milijon dolarjev izvoza. Tolikšne vrednosti seveda v decembru ne bomo zmogli. Sprčo optimističnih napovedi odgovornih, da bo decembrska realizacija repri za novembrske pa lahko pričakujemo, da bomo leto zaključili s sorazmerno malenkostnimi primenkljaji.

Izvillečki iz sklepov samoupravnih organov

ZDRUŽENO PODJETJE

SKLEPI 15. SEJE UO (25. 11. 1966)

Upravni odbor združenega podjetja zadoljuje gospodarsko komisijo, da skliče posebno sejo, na kateri naj obravnava poročila komisij za ugotavljanje izgub v prvem polletju 1966 v organizacijah: Avtomatiki, Kondenzatorjih, Elektroniki, Elektromotorjih, Napravah in Radijskih sprejemnikih.

Komisija naj na sejo povabi generalnega direktorja ZP, direktorja prizadetih organizacij, direktorja PSO, finančnega direktorja ZP ter predsednike komisij za ugotavljanje izgub in naj o tem poroča na eni prvih naslednjih sej UO ZP.

UO ZP sprejema na znanje poročilo o poteku deblokacije starega žiro računa.

Po dosedanjih rezultatih in predvidevanjih za zadnja dva meseca UO ZP ugotavlja, da zaradi zmanjšane dotoka sredstev deblokada v letošnjem letu ne bo izvršena in se bo zavlekla v prihodnje leta.

UO ZP sprejema na znanje poročilo o izvajanju sanacijskega načrta za obdobje januar — september 1966.

UO ZP smatra, da je v zvezi s problematiko nekurantnih zalog, sanacijo in deblokado starega poslovanja potreben posvet predstavnikov samoupravnih organov vseh organizacij ZP. Posvet naj bi bil predvidoma v prvi polovici meseca decembra tega leta.

UO ZP ugotavlja, da je problematika zalog gotovih izdelkov pereča zlasti zaradi velike vrednosti nekurantnih izdelkov. Za sanacijo takšnega stanja in da bi preprečili, da se stanje v prihodnjem obdobju ne poslabša, morajo proizvodne organizacije na vsak način hitro prilagajati svojo proizvodnjo tržnim potrebam.

Istočasno UO ZP priporoča organizacijam, da intenzivno delajo na zniževanju lastnih cen zlasti širokopotrošnih artiklov.

UO ZP sprejema na znanje odgovor, ki ga je na dopis Tovarne kondenzatorjev podala pravna služba ZP, o dejanskem poteku arbitražnega postopka.

UO ZP graja pri tem le odnos organizacij in odgovornih oseb pri poravnanju medsebojnih obveznosti, ki ne ustreza poslovnim načelom.

Na predlog komisije za oddih in rekreacijo UO ZP imenuje inventurno komisijo za popis sredstev in njihovih virov po posameznih domovih (Makarska, Suškoan, Dugi otok, Poreč, Trešnjava, Bled) v sledečem sestavu: Oto Plčulin — predsednik, Florijan Fajgelj, Jaka Spicar, Anton Kuhar, Franc Ravšič, Nada Mikelj.

Komisija mora popis in ostalo delo ob inventuri opraviti najkasneje do 31. 12. 1966.

SKLEPI 16. SEJE UO 1. 12. 1966)

Ob priliki obravnavanja poročila o poslovanju združenega podjetja ISKRA za obdobje januar — september 1966 je upravni odbor združenega podjetja sprejel naslednje sklepe:

1. UO ZP zahteva, da organizacije v okviru združenega podjetja naredijo ocene poslovnega rezultata za letošnje leto, pri čemer naj upoštevajo obveznosti, ki izvirajo iz naslova anuitet, izredni stroški, medsebojne obveznosti med organizacijami v okviru ZP, zaloge gotovih izdelkov in kupcev, odstopljena sredstva PSO-ju, da bo na tej osnovi možna realnejša ocena poslovnih rezultatov, zlasti gospodarsko problematičnih organizacij.

Istočasno naj organizacije poročajo o ukrepih in njihovi realizaciji, zlasti še tiste organizacije, ki po tej analizi izkazujejo negativni poslovni rezultat.

Rok — 20. december tega leta.

2. Delilna razmerja v organizacijah se smejo spremeniti samo za višino salda med neplaniranimi izrednimi stroški in izrednimi dohodki, sicer pa se morajo delilna razmerja po gospodarskem planu za leto 1966 obdržati.

3. UO ZP ugotavlja, da organizacije, ki po rezultatih periodičnega obračuna izkazujejo izgubo II. in III. stopnje po določilih statuta ZP, niso izplačevale osebnih dohodkov v skladu z doseženim dohodkom. O ukrepih, ki so jih te organizacije podvzele, bo UO ZP razpravljal v mesecu decembru 1966.

Istočasno naj uprava ZP prikaže perspektivo organizacij, ki bodo v letošnjem letu zaključile poslovanje z izgubo II. in III. stopnje, in ekonomsko upravičenost pokrivanja teh izgub.

SKLEPI 9. ZASEDANJA DS STROKOVNIH SLUŽB (25. 11. 1966)

Rebalans stroškovnika strokovnih služb za leto 1966 v višini N din 4.555.660 je DS obravnaval in smatra, da so stroški strokovnih služb potekali po predvideni dinamiki in po rebalansu in da so vse indikacije, da se leto 1966 zaključi z ostankom dohodka v višini 299.851 N din.

DS je obravnaval realizacijo stroškovnika strokovnih služb in ugotavlja, da realizacija od januarja do septembra poteka po planu.

Opozarja pa se finančno-računovodsko področje, da naj ostane v okviru predvidenega plana.

Osebnih dohodki za mesec november 1966 naj se obračunajo v višini, ki je predvidena s končno oceno s faktorjem 1.1.

DS odobrava nakup osebnega avtomobila znamke FIAT 1300 CZ v vrednosti N din 26.550,00.

ZAVOD ZA AVTOMATIZACIJO

SKLEPI 17. SEJE UO (22. 11. 1966)

ZZA je zaprosil pri Republiškem sekretariatu za delo v smislu 19. člena rep. zakona o varstvu pri delu za izdajo pooblastila za izvajanje preskusov in izdajanje strokovnih ocen in potrdil za elektrotehnične izdelke jakega in šibkega toka. Inšpektor rep. sekretariata je bil v ZZA in je pregledal našo opremo v SMK ter se pogovarjal s strokovnim kadrom. Njegove pripombe so bile zadovoljive. Rep. sekr. sedaj zahteva sklep in stališče sveta Zavoda o tem ali je Zavod sposoben in pripravljen prevzeti z nalogami tudi vse posledice. SMK, vodja sektorja bo dobil pooblastilo za podpisovanje teh atestov.

UO priporoča svetu Zavoda, da izda izjavo, s katero

prevzema Zavod odgovornost za morebitne posledice napačno izdanih atestov v pogledu varnosti pri delu. Morebitno materialno ali moralno škodo, ki bi nastala z izdajo napačnega atesta, prevzema delovna enota in podpisnik izdanega atesta.

APARATI

SKLEPI SPREJETI NA 8. SEJI DS (17. 11. 1966)

DS je potrdil predlog o sodelovanju s Prodajno servisno organizacijo v letu 1967.

DS je obravnaval Poslovno poročilo I-IX/66 in ga sprejel.

DS je sprejel predlog finančnega sektorja za razporeditev dohodka za leto 1965 ter odobril kritje zaradi prekoračenja 30 dnevnih boleznin v znesku 416.831.— S din in prekoračenja sredstev za kadre v višini 1.525.354.— S din iz sklada skupne porabe.

Predlog Splošnega sektorja za spremembo 43. in 80. člena Pravilnika o delitvi OD je DS v celoti sprejel.

DS je brez razprave sprejel predlog komisije za kon-

tinuirano inventuro, da se nastale viške oz. manjke knjiži v dobro oz. breme tovarne.

ELEKTROMEHANIKA

SKLEPI 22. SEJE UO

V zvezi s poročilom Šolskega centra Iskra o rezultatih, ki so jih dosegli štipendisti Elektromehanike na Fakulteti za elektroniko, je upravni odbor odločil, da študij lahko nadaljujejo 4 štipendisti. Zato jim UO podaljšuje rok šolanja in obveznosti iz pogodbe do konca 1. 1968.

Štipendisti pa, ki študija ne bodo nadaljevali, so dolžni tovarni povrniti stroške šolnine in ostati v tovarni, s pogodbo obvezano dobo. Stroške vračajo obročno, s pričetkom vračanja 1. 1. 1967 in morajo biti povrnjeni do konca 1. 1967, oproščeni pa so vračanja OD, izplačanih v času šolanja, ker je upravni odbor upošteval njihove objektivne težave in njihovo večletno zaposlitev v tovarni.

Nekaj misli k mladinski konferenci

Na zadnji konferenci mladine iz tovarne »Elektromehanika« je bilo v razpravi slišati tudi tole:

V obratu telefonije imajo zadnja dva meseca velike težave pri izpolnjevanju planskih obveznosti. Vzrok je predvsem v pomanjkanju materiala. Včasih botruje tem težavam tudi malomarnost posameznikov, ki se premalo zavedajo resnosti zastojev proizvodnje. Iz statistike je razvidno, da tudi letni dopusti vplivajo na slabo dobavo materiala. V začetnih mesecih je od problematičnih pozicij bilo le nekaj takih, ki niso bile dobavljene. V juliju, avgustu in septembru, pa se je število pozicij nedobavljene materiala v določenem roku močno dvignilo. Občutiti je pomanjkanje strojnega parka v obdelovalnici predvsem na štancah, ozobčanju in vrezovanju navojev. Slaba stran je tudi prehitra menjava orodij za različne sestavne dele na enem stroju, kar kaže na premajhne serije, zato ni čudno, če je režijska ura tako draga, ko preveč časa porabimo samo pri preurejanju strojev zaradi majhnih serij. Vsekakor pa manjka dober koordinator dela v produkciji ATN, ki bo znal terminsko uskladiti zahteve montaže z razpoložljivimi kapacitetami strojnega parka in z ekonomskimi serijami. Večkrat se slišijo očitki, da delavci v ATN boljše zaslužijo kot v ostalih obratih tovarne, ven-

dar je iz podatkov razvidno, da so delavci na traku telefona prejšnji mesec zaslužili isto kot delavci na traku števca.

Tako je v ATN razpravljala mladina na svoji letni konferenci. To mnenje smo posredovali šefu obrata ATN dipl. inž. Jožetu Unku, ki nam je med drugim povedal tole:

»V obratu ATN menimo, da med nami ni skrivnosti, zato je prav, da se ne samo po službeni dolžnosti, pač pa zaradi zavednosti držimo načela kolektivne in osebne odgovornosti pri proizvodnji naših izdelkov. Prav zaradi skupnih naporov, pa kljub težavam, ki so pri nas velike, le uspešno izvršujemo naš plan. Zadovoljni smo, da tudi organizacija mladine sodeluje pri izvrševanju plana in prav je, če v našem glasilu nakaže probleme, ki jih zapaža.

O nekaterih problemih smo se že pogovorili z organizatorji mladinske konference. Nekaj teh težav smo medtem že rešili, nekaj pa jih še vedno obstaja. Prav v zadnjem času dopolnjujemo strojne kapacitete za vrtanje in vrezovanje.

Da se večkrat slišijo očitki, češ — delavci v obratu ATN boljše zaslužijo kot v ostalih obratih — je resnica, vendar mesečna statistika zgovorno kaže, da so mnogi delavci v ATN boljše zaslužijo kot v drugih DE. Konkretno:

NAJNIZJE POVPREČJE V DE

DE	S din
Produkcija delov	53.000
Plastične mase	63.000
Rotacijski stroji	54.000
Obrat števcev	52.000
Kinoakustika	62.000
ATN	54.000
Urni mehanizmi	56.000
Stikala	60.000
Orodjarna	73.000

Pregled jasno kaže, da mnogi zelo radi forsirajo svoja mnenja, to pa predvsem zato, ker niso dobro in pravilno informirani.

To je le kratek izvleček iz razgovora, če pa bi hoteli ob tej priliki obravnavati prav vse podrobnosti, bi bilo naše glasilno skoraj premajhno.

ABC

ZAHVALA

Iskreno se zahvaljujem članom sindikata in ZB za obisk in lepo darilo ob dnevu republike.

Andrej Žiberna

Dopisujte v »Iskro!«

Naslov uredništva:
Kranj, Savska loka 4
Tel. 22-221, int. 220

Z borci v Banja Luki in Jajcu

(Nadaljevanje s 5. strani)

ga dne je bil naš cilj: Jajce, rojstno mesto nove Jugoslavije.

V torek, 29. novembra, na praznik republike, je iz korenaste megle izšlo sonce. Obetal se je lep dan. Vožnja skozi kanjon Vrbasa je enkratna oz. škoda vožnje, tu bi bilo nadvse zanimivo potovati peš. Je to naš Vintgar...? Ne, Vintgar je le miniatūra. Ni čudno, da je v tej čustveni ekstazi zadonela pesem: »Brigade s hribov, so se vsule kakor plaz...«

»Jajce!... je zadonelo v avtobusu. Res, izza ovinka se je v soncu belilo mesto Jajce s slikovitim slapom reke Plive. Vse kaže, da smo ga vsi prvič videli.

V dolini Vrbasa je najpomembnejše mesto Jajce, nekdanja prestolnica bosenskih kraljev in rojstni kraj socialistične Jugoslavije. Mesto je zrastle ob sotočju Plive in Vrbasa. Zanimivi zgodovinski spomeniki — ostanki rimskega mitrovskega svetišča, stara trdnjava nad mestom, ogromna Medved-kula, podzemna Hrvojeva grobnica, romanski zvonik, Sultan — džamija, stare turške hiše itd. — nazorno pričajo o pestri preteklosti.

Del naštetega smo si lahko ogledali, naš glavni cilj pa je bil ogled stavbe oz. dvorane, kjer je 29. novem. 1943. leta zasedal AVNOJ in kjer je zdaj muzej, čigar 23. obletnico smo praznovali prav ta dan.

Prijazna tovarišica je sprejela našo skupino z vidnim zadovoljstvom, kajti kot profesorici je bilo dobro znano koliko kilometrov poti je bilo treba prevoziti iz Ljubljane do Jajca. Kot tolmač zgodovinskega gradiva, je v tekočem govoru povedala skupini o najvažnejših dogajanjih o tistih dneh pred 23. leti. Zavzeto je govorila o maršalu Titu, o skrbnih in tajnih pripravah na zgodovinsko zasedanje, o mladem sekretarju centralnega komiteja SKOJ, Loli Ribarju, ki je 2 dni pred zasedanjem tragično preminul in drugih delegatih iz vse Jugoslavije.

Ce na kratko povzamemo njeno pripoved, so partizani med NOB trikrat zavzeli Jajce. Od avgusta 1943. do januarja 1944. leta, je bilo Jajce glavno vojno, politično in kulturno središče narodnoosvobodilnega gibanja in glavno mesto edinega osvobojenega ozemlja v okupirani Evropi. Na drugem zasedanju AVNOJ, 29. novembra 1943, so bili ob navzočnosti 142 delegatov iz vse Jugoslavije postavljeni temelji državne ureditve nove Jugoslavije in to: postavi se narodni komite svobodne Jugoslavije, kot organ z oblastjo narodne vlade; pobegli »vladi« se odvza-

mejo vse pravice zakonite vlade Jugoslavije; izgradnja nove Jugoslavije naj temelji na demokratičnem federativnem principu kot državna skupnost enakopravnih narodov. To je bil največji uspeh, kar so jih dosegli narodi Jugoslavije v narodnoosvobodilni borbi. Ti uspehi so nadalje zblíževali in utrjevali bratstvo jugoslovanskih narodov. Na tem zasedanju je bil imenovan Josip Broz-Tito za maršala Jugoslavije.

Ob zaključku je profesorica pripomnila: »Tito je bil znan po duhovitem humorju. Slovenski umetnik Božidar Jakac je bil leta 1943 v Jajcu, kjer naj bi v zaklonišču portretiral tov. Tita. Hodniki so bili dokaj ozki, Jakac pa otovorjen z risalnim priborom kot mula, tako da se je komaj premikal. Ko ga je v taki tegobi in težko otovorjenega sprejel tov. Tito, je rekel: »Sad znam, zašto se Slovenci zovu tovariši; jer »tovare«...«

Ogled muzeja vzame dokaj časa, posebno za tiste aktivne borce s puško v roki. Fotografije, spisi, pisma, časopisi — vse to je veren prikaz narodnoosvobodilne borbe, predvsem pa so slike izraz dogodkov v Jajcu, ki jim zgodovina še zdaj dodaja nekatere detajle. Navzoči borci so se počutili srečne in ponosne, da stojijo v prostoru zgodovinskih dogodkov nove Jugoslavije. Marsikdo, posebno starejši so dejali: »Leta ne odlašajo...«

Pot nazaj je bila težavna, kajti lepo in sončno vreme se je kmalu po dvanajsti uri sprevrglo. Po 15. uri je že rosilo in prešlo v močno sneženje, ki ga je najbolj občutil naš vrli šofer Transturovega avtobusa in to vse od Bosanske Gradiške pa do Kranja. Klobuk dol, in hvala za previdno vožnjo, kajti med potjo smo videli nekaj vozil na travnikih, da — pa tudi avtobusov.

Ko se spominjamo doživetij, tedaj pozabljamo na neveselosti dolge vožnje. Le na kratko opisana doživetja v Banja Luki in v Jajcu pa spleta pri posameznih udeležencih niz dodatnih drobnih in zanimivih spominov, ki bodo ostali lepi in magični tja v pozno starost.

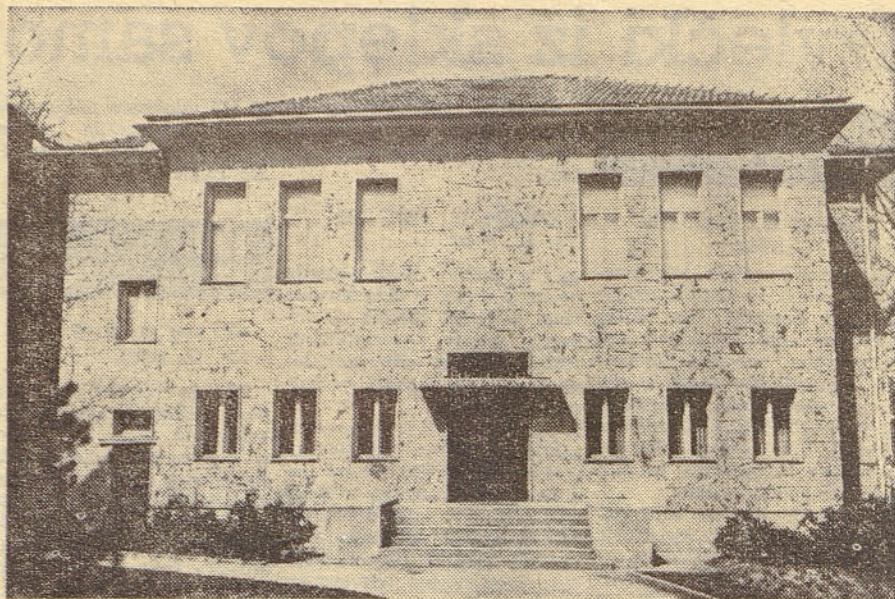
Ben

ZAHVALA

Ob smrti drage mame
MARIJE MOKOREL

se iskreno zahvaljujem vsem sodelavcem tehničnega razvoja ATN za izraženo sožalje, poklonjeno cvetje in spremstvo na njeni zadnji poti.

Sin Franci Mokorel

V tej stavbi je bilo 29. novembra 1943 zgodovinsko zasedanje v Jajcu. — Zdaj je v notranjih prostorih muzej AVNOJ

Tov. Tito je zaradi varnosti nekajkrat menjal svoje bivališče v Jajcu. — Borci pred eno izmed hiš, kjer je na plošči napisano naslednje besedilo: »Od 17. avgusta 1943 do 7. januarja 1944. godine u ovoj kući boravio je povremeno vrhovni komandant narodnooslobodilačke vojske i partizanskih odreda Jugoslavije Josip Broz-Tito.

Športna tekmovanja za praznik

Kakor smo poročali v prejšnji številki so mnogi kolektivi priredili za dan republike športna tekmovanja, hkrati pa smo zapisali, da bomo o rezultatih športnih srečanj spregovorili po praznikih. Zaenkrat nam je o rezultatih poročala le »Elektromehnika« iz Kranja. Predsednik športne komisije omenjene tovarne tov. Janko Košnik je o tekmovanju športnikov kranjske tovarne povedal tole:

Tradiciji, da za dan republike tekmuje čim več naših športnikov, se tudi letos nismo izneverili. Lahko rečem, da so bili posebno številni kegljači, kjer je prvo mesto zavzela ekipa »Tehnična služba« (pokal in diploma), drugo »Orodjarna« (diploma), tretje pa ATN — A (diploma).

Po razpredelnici je tekmo-

vanje v malem nogometu prikazalo naslednje rezultate:

ATN II : Orodjarna I	3:1
Teh. sektor : Orodjarna II	3:1
Vzdr. naprav : ATN I	4:3
ATN II : Teh. sektor	4:2
ATN II : Vzdr. naprav	6:5
Vzdr. naprav : Kontaktor	4:1
ATN II : Razvoj	3:0

ABC

Prvo mesto si je priborilo moštvo ATN II, za kar je prejelo pokal in diplomu, drugo mesto »Vzdrževanje naprav (diploma) in tretje mesto »Tehnične službe« (diploma).

V namiznem tekmovanju je sodelovalo 38 članov in 8 članic. Prva tri mesta pri moških so zavzeli Anton Novak, Vinko Brenk in Stane Pogačnik, za kar so prejeli knjižne nagrade. Pri ženskah

pa so se kot prve tri odlikovale Marija Crv, Nada Komnenič in Marinka Treninigr. Vse tri so dobile diplome.

Ekipa šahistov se je na šahovskem brzoturnirju pomerila z ekipo sind. podr. »Tekstilindus«. Od 5 sodelujočih je ekipa »Iskra« v postavi Koren, Čopič, Hiti, Prelovšek in Gril zasedla 2. mesto.

ISKRA — glasilo delovnega kolektiva Iskra industrije za elektromehniko, telekomunikacije, elektroniko in avtomatiko — Urejuje uredniški odbor — Glavni urednik: Pavel Gantar — odgovorni urednik: Igor Slavec — izhaja tedensko — Tisk in klišaji: »ČP Gorenjski tisk« Kranj